

Česká spisovatelka Vojtěška Vaněčková, naše adoptivní prababička.

11.10.2016

Úvod

Naše životy vedou cestami vpravdě nepředvídatelnými. Spojují se v nich osudy lidí, u nichž nás vznik nového rodinného pouta ani nepřekvapí, ale také příběhy, které přivedou do příbuzenství lidi úplně odlišného původu a stavu. S odstupem doby pak už jen žasneme, když se historií rodiny probíráme.

Takto neobvykle se před více, než sto lety naše rodina spojila s rodinou české spisovatelky Vojtěšky Vaněčkové. Muselo se ale před tím stát něco velice bolavého. Vojtěška Vaněčková se pak k rodině připojila způsobem méně obvyklým - a sice adopcí mé osiřelé babičky Marie Vůjtové, rozené Stejskalové.

Vídeň, tuberkulóza, osiřelé děti

Otec mé babičky, můj pradědeček František Stejskal (1860 – 1910) byl zednickým mistrem, který z titulu svého povolání a poptávky po stavitelích ve Vídni počátkem 20-tého století odešel se svou ženou, mou prababičkou Antonií Stejskalovou rozenou Dvořákovou (1873 – 1912) a dětmi do hlavního města mocnářství. Rodinu však záhy postihla pohroma – onemocnění pradědečka tuberkulózou. Zednický mistr této nemoci dne 25.4.1910 ve Vídni podlehl a vdova s dětmi se vrátila zpět do Jemnice. Zde padla druhá rána, kdy téměř přesně za dva roky na tutéž nemoc zemřela i prababička Antonie.

Děti se tak ocitly úplně osamělé. Z vyprávění babičky vím, že si je mezi sebou předávali příbuzní, kdo zrovna mohl. Děti musely být navíc rozděleny, protože postarat se o všechny dohromady si tehdy nikdo v rodině nemohl dovolit. Toto muselo být hrozné období. Materiálně i psychicky.

Deus ex machina – Vojtěška Vaněčková

Situace trpících dětí vydaných napospas osudu se zdála být bezvýchodnou. V tu chvíli se však náhle objevuje česká spisovatelka a překladatelka, ředitelka školy v Jemnici Vojtěška Vaněčková se zájmem o adopci děvčátka. Tehdejší povolání ředitelky školy

nedovolovalo mít vlastní děti, adoptovanou dceru však zřejmě ano. Všechno dobře dopadlo a malá Marie Stejskalová se dostala z nuzného života do komfortního salonu a plného zaopatření. Jak dopadly ostatní děti nevím, vyššího věku se dožil pouze prastrýc Josef, se kterým babička udržovala kontakt jak písemný, tak osobní.

Vojtěška Vaněčková byla mimořádná žena. Pocházela z významné rodiny původem z Jihlavy. Tato rodina mimo jiné v polovině 19-tého století pomáhala z Prahy vypovězenému českému spisovateli, novináři a vlastneci K. H. Borovskému před jeho odjezdem do Brixenu.

Kromě působení ředitelky školy vedla Vojtěška Vaněčková literární salon, překládala a psala. Do literárního salonu patřili Růžena a František X. Svobodovi, F. X. Šalda, P. Marian Schaller, Otokar Březina a Jakub Deml. Naše babička tak měla možnost poznat osobně postavy české literatury, o kterých se později učilo a dodnes učí v hodinách českého jazyka. Rovněž musela nasát atmosféru uměleckého prostředí, uhlazených mravů a vybraného chování.

Vojtěška Vaněčková – literární salon za první republiky, Morava

Naše babička si ke své adoptivní matce vytvořila pěkný vztah. Když se pak počátkem 20-tých let provdala za mého dědečka F. J. Vůjtu, který tou dobou byl statkářem v Bzenci, Vojtěška Vaněčková ji pravidelně na jižní Moravu jezdila navštěvovat. Přirozeně se občas zastavil i někdo z literárního salonu. Bzenecko tak bylo opakovaně poctěno návštěvami mimořádných osobností české kultury. Tato historie – jak jsem s potěšením zjistil – neupadla v zapomnění, o našich spisovatelích na Bzenecku se píše na pěkném webu starybzenec.cz.

Nemohu nechat bez připomenutí poznámku autora pana Lumíra Kuchaře ke vztahu mého dědečka a F. X. Šaldy – cituji : „*Jak je ale zřejmé z některých Šaldových dopisů, nikdy sem za Vojtěškou Vaněčkovou do Bzence nepřišel. Nebyl mu totiž sympatický **tamní majitel statku**, neboť byl duchovně a ideově naprosto jinak orientován než F. X. Šalda.*“ konec citátu. Jak výstižné ! Přesně potvrzuje, co vím o osobnosti mého dědečka F. J. Vůjty, velmi konzervativního, zásadového a hospodářsky založeného člověka...

Dvůr Háj, Bzenec 30-tá leta

Vojtěška Vaněčková, Zdena Vůjtová, ???, Vladimír Vůjta

Vojtěška Vaněčková, Zdena Vůjtová, Vladimír Vůjta, Marie Vůjtová

Vojtěška Vaněčková – jazykové literární působení v rodině

Naše adoptivní prababička Vojtěška Vaněčková měla jistě veliký vliv na svou schovanku. Babička vždy hovořila vybraným jazykem, oplývala suchým humorem a také pozorností a laskavostí. Za následek vlivu Vojtěšky Vaněčkové na naši rodinu považují i literární sklony mého otce Vladimíra, který publikoval jak knižně, tak v redakcích různých časopisů. Psal velmi čistě, čtivě a s mírným humorem. S jazykem pracoval na tak precizní úrovni, že jeho texty pronikly i do učebnic českého jazyka. Například do žactvem úpřímně nenáviděné učebnice české gramatiky, která se (myslím) jmenovala „*Diktáty a pravopisná*

cvičení". Byl tam odstavec z jedné tatínkovy knihy na větný rozbor. Když na tento odstavec ve škole přišla řada, ptávali se nás učitelé, jestli ten Vladimír Vůjta uvedený jako autor není někdo z rodiny...

Vojtěška Vaněčková – poslední stránky jejího života

Vojtěška Vaněčková zemřela roku 1951. Vlastních dětí neměla, ale mám zato, že jejím štěstím byla jak moje babička, tak můj tatínek a moje teta.

„Já jsem vzkříšení a život.
Kdo věří ve mne,
i kdyby umřel, živ bude;
a nikdo, kdo žije a věří ve mne,
neumře na věky.“
Sv. Jan, kap. 11, verš 25-6.

S hlubokým smutkem v srdci oznamujeme, že Bůh
všemohoucí povolal k Sobě svoji služebnici

Vojtěšku Vaněčkovou,

ředitelku měšť. škol v. v., spisovatelku.

Odevzdána do vůle Boží zemřela po těžké a vleklé
nemoci v sobotu dne 15. září 1951 ve věku 75 let.

Pohřeb drahé zesnulé bude se konati ve čtvrtek dne
20. září 1951 o 10. hodině dopolední z I. obřadní síně
Olšanských hřbitovů do rodinného hrobu.

Zádušní mše sv. bude sloužena v pátek dne 21. září 1951
o 7. hod. ranní v chrámu Páně sv. Antonína v Praze VII.

PRAHA VII, Šimáčkova č. 24,
dne 17. září 1951.

Jménem veškerého příbuzenstva :

Marie Vujtová, **Norbert Vaněček,**
schovanka. bratr.